

ΙΔΡΥΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ
FOUNDATION FOR ECONOMIC & INDUSTRIAL RESEARCH

Τσάμη Καρατάσου 11, 117 42 Αθήνα, Τηλ.: 210 92 11 200-10, Fax: 210 92 33 977, www.iobe.gr
11 Tsami Karatassou, 117 42 Athens, Greece, Tel.: +30 210-9211 200-10, Fax: +30210-9233 977

Παραγωγή κινηματογραφικών ταινιών στην Ελλάδα:

Επιδράσεις στην οικονομία

Εκτενής περίληψη

Δεκέμβριος 2014

Στην ερευνητική ομάδα συμμετείχαν οι Θ. Αθανασιάδης, Ε. Παπαδάκης, Ν. Παρατσιώκας και S. Danchev, υπό τον συντονισμό του Επίκουρου Καθηγητή του ΕΜΠ, και επιστημονικού σύμβουλου του ΙΟΒΕ κ. Α. Τσακανίκα.

Οι κρίσεις επί θεμάτων πολιτικής και οι προτάσεις που περιέχονται στην παρούσα ανάλυση εκφράζουν τις απόψεις των ερευνητών και δεν αντανακλούν, κατ' ανάγκη, τη γνώμη των μελών ή της Διοίκησης του ΙΟΒΕ.

Το Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (Ι.Ο.Β.Ε.) είναι ιδιωτικός, μη κερδοσκοπικός, κοινωφελής, ερευνητικός οργανισμός. Ιδρύθηκε το 1975 με δύο σκοπούς: αφενός να προωθεί την επιστημονική έρευνα για τα τρέχοντα και αναδυόμενα προβλήματα της ελληνικής οικονομίας, αφετέρου να παρέχει αντικειμενική πληροφόρηση και να διατυπώνει προτάσεις, οι οποίες είναι χρήσιμες στη διαμόρφωση πολιτικής.

Copyright © 2014 Ίδρυμα Οικονομικών & Βιομηχανικών Ερευνών

Απαγορεύεται η με οιονδήποτε τρόπο ανατύπωση ή μετάφραση οποιουδήποτε μέρους της μελέτης, χωρίς την άδεια του εκδότη.

Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (ΙΟΒΕ)

Τσάμη Καρατάσου 11, 117 42 Αθήνα

Τηλ.: (210 9211200-10), Fax: (210 9228130 & 210 9233977)

E-mail: info@iobe.gr - URL: <http://www.iobe.gr>

1. Εισαγωγή

Ο κινηματογράφος αποτελεί μια από τις πιο δημοφιλείς εκφάνσεις του πολιτισμού, συνεισφέροντας σημαντικά στον τομέα της ψυχαγωγίας. Αντικατοπτρίζει την πολιτιστική πολυμορφία, τις διαφορετικές παραδόσεις και την ιστορία κάθε χώρας. Ταυτόχρονα όμως, αποτελεί οικονομικό αγαθό προσφέροντας ευκαιρίες στην ανάπτυξη της οικονομικής δραστηριότητας.

Η σημασία που αποδίδεται στην κινηματογραφική παραγωγή αναδεικνύεται και από τις ενέργειες που υιοθετούνται για τη στήριξή της. Στην Ευρώπη, για παράδειγμα, εκτιμάται ότι ο οπτικοακουστικός τομέας ενισχύθηκε άμεσα με περίπου 2,1 δισεκ. ευρώ το 2009, χωρίς να λαμβάνονται υπόψη τα φορολογικά κίνητρα τα οποία δόθηκαν¹. Κίνητρα έχουν επίσης θεσπιστεί στις χώρες της ΕΕ για τη στήριξη της εγχώριας κινηματογραφίας, αλλά και για την προσέλκυση διεθνών κινηματογραφικών παραγωγών.

Οι διεθνείς παραγωγές ενισχύουν την εικόνα μιας χώρας στο εξωτερικό, συμβάλλοντας στην τουριστική προβολή της, αλλά και στην ανάδειξη τοπίων και περιοχών της. Παράλληλα, προκύπτουν άμεσα οφέλη για την οικονομία ως αποτέλεσμα της δαπάνης που πραγματοποιείται σε μια περιοχή στη διάρκεια των κινηματογραφικών γυρισμάτων.

Επομένως, ο σκοπός της μελέτης είναι να προσδιορίσει τη συνεισφορά του κλάδου παραγωγής κινηματογραφικών ταινιών στην ελληνική οικονομία, να αναλύσει τα εμπόδια που υπάρχουν στην προσέλκυση διεθνών παραγωγών και να ποσοτικοποιήσει τα δυνητικά οφέλη από την άρση αυτών των εμποδίων για την οικονομία.

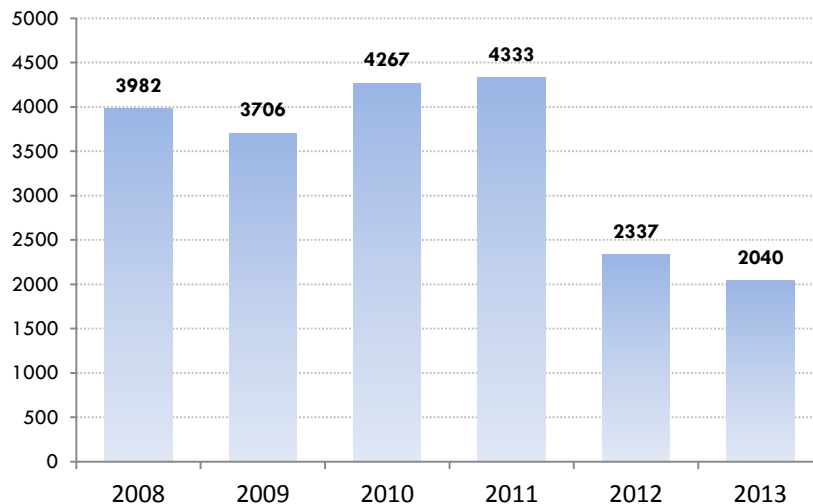
2. Η βιομηχανία κινηματογράφου στην Ελλάδα

Η πραγματοποίηση εγχώριων, αλλά και ξένων κινηματογραφικών παραγωγών στην Ελλάδα, έχει μακρά ιστορία που ξεκινά από τις αρχές της δεκαετίας του 1960. Πολλές από αυτές σημείωσαν εμπορική επιτυχία τόσο στο εσωτερικό της χώρας όσο και διεθνώς, ενώ σε αρκετές περιπτώσεις απέσπασαν και σημαντικά διεθνή βραβεία. Μεταξύ αυτών περιλαμβάνονται παραγωγές όπως Ποτέ την Κυριακή (1962), Zorba the Greek (1964), For Your Eyes Only (1981), Λούφα και Παραλλαγή (1984), Le Grand Bleu (1988), Μια Αιωνιότητα

¹ European Commission, Competition policy in brief, State aid rules for films and other audiovisual works.

και Μια Μέρα (1998), Safe Sex (1999), Captain Corelli's Mandolin (2001), Πολίτικη Κουζίνα (2003), Νύφες (2004), Mamma Mia (2008), Κυνόδοντας (2009), Beyond Midnight (2013) κ.ά.

Διάγραμμα 1: Απασχόληση στον κλάδο Παραγωγής κινηματογραφικών ταινιών, βίντεο και τηλεοπτικών προγραμμάτων

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Έρευνα Εργατικού Δυναμικού

Τα τελευταία χρόνια, η παραγωγή κινηματογράφου εισέρχεται σε περίοδο κρίσης. Ο αριθμός εισιτηρίων για ελληνικές ταινίες στις κινηματογραφικές αίθουσες της χώρας το 2013 αντιστοιχούσε σε λιγότερο από το 1/3 του επιπέδου το 2008, ενώ στο σύνολο των ταινιών (ξένες και ελληνικές) καταγράφεται μέση ετήσια πτώση κατά 7,3% την περίοδο 2009-2013. Αντίστοιχα, η απασχόληση στον κλάδο το 2013 διαμορφώθηκε στα 2,0 χιλ. άτομα, έχοντας υποχωρήσει στο μισό σε σχέση μια διετία πριν, όταν και είχε καταγραφεί η υψηλότερη επίδοση από το 2008 και έπειτα.

Οι αρνητικές συνέπειες στον κλάδο από την ύφεση της ελληνικής οικονομίας την τελευταία εξαετία αποτυπώνεται και στον κύκλο εργασιών. Σύμφωνα με το σχετικό δείκτη, στην Ελλάδα καταγράφεται μέση ετήσια πτώση κατά 14% την τετραετία 2010-2013, η μεγαλύτερη ανάμεσα στα κράτη μέλη της ΕΕ-28 όπου σημειώθηκε μέση άνοδος κατά 3% περίπου την αντίστοιχη περίοδο. Η τάση αυτή όμως, αναστρέφεται στις αρχές του 2014, καθώς το α' τρίμηνο καταγράφεται άνοδος κατά 19% σε σχέση με την αντίστοιχη περυσινή περίοδο.

Δεδομένης επομένως, της βαθιάς και παρατεταμένης οικονομικής κρίσης στη χώρα, η ανάκαμψη της βιομηχανίας κινηματογράφου δεν μπορεί να βασιστεί αποκλειστικά σε

εγχώριους πόρους. Το αυστηρό δημοσιονομικό περιβάλλον που θα χαρακτηρίζει την ελληνική οικονομία τα επόμενα χρόνια περιορίζουν τις δυνατότητες της πολιτείας να στηρίξει την εγχώρια παραγωγή. Αντίστοιχα, υπό τις τρέχουσες συνθήκες πιστωτικής στενότητας και υψηλής αποστροφής κινδύνου στις διεθνείς αγορές κεφαλαίου, η χρηματοδότηση από τον εγχώριο ιδιωτικό τομέα, και ειδικά από τα εγχώρια χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, για επενδύσεις σε έργα υψηλής εμπορικής αβεβαιότητας, όπως οι κινηματογραφικές παραγωγές, είναι περιορισμένη.

Θα πρέπει επομένως να αναζητηθούν και άλλα μέσα τα οποία θα συμβάλλουν στην αναστροφή της υφιστάμενης κατάστασης. Προς την κατεύθυνση αυτή θα μπορούσε καταρχήν να συμβάλει η εφαρμογή μέτρων που ήδη έχουν υιοθετηθεί από την υφιστάμενη νομοθεσία με σκοπό την ενίσχυση του κλάδου. Χαρακτηριστικό παράδειγμα, αποτελεί η επιστροφή του ειδικού φόρου στους παραγωγούς από τα εισιτήρια των κινηματογραφικών ταινιών (όπως αρχικά θεσπίστηκε με το άρθρο 60 του Ν. 1731/1987 και τροποποιήθηκε με το Ν. 4049/2012), η οποία συναντά προσκόμματα στην εφαρμογή της. Αντίστοιχα, η πραγματοποίηση γυρισμάτων στην Ελλάδα από ξένους κινηματογραφικούς παραγωγούς θα μπορούσε να αποτελέσει σημαντική διέξοδο για την εγχώρια οπτικοακουστική βιομηχανία, με ευρύτερες θετικές επιδράσεις για την οικονομία.

3. Οικονομική επίδραση

Όπως κάθε οικονομική δραστηριότητα, έτσι και η παραγωγή κινηματογράφου συνεισφέρει στην οικονομία προσφέροντας υπηρεσίες με εμπορική αξία και συντηρώντας θέσεις εργασίας. Συγκεκριμένα, μέσω των πολλαπλασιαστικών επιδράσεων, για κάθε εκατομμύριο δαπάνης για την κινηματογράφηση στην Ελλάδα, εκτιμάται ότι η εγχώρια προστιθέμενη αξία ενισχύεται κατά περίπου €1,4 εκατ., ενώ το ΑΕΠ της χώρας αυξάνεται κατά €1,6 εκατ. Επιπλέον, τα φορολογικά έσοδα ενισχύονται κατά €339 χιλ. και δημιουργούνται περίπου 30 θέσεις εργασίας. Με αυτό τον τρόπο υπολογίζεται ότι η παραγωγή 20 ελληνικών ταινιών ετησίως με μέσο προϋπολογισμό €450 χιλ. οδηγεί σε αύξηση του ΑΕΠ κατά €14,2 εκατ., στηρίζοντας 272 θέσεις εργασίας στο σύνολο της οικονομίας.

Πολύ μεγαλύτερη είναι η συνεισφορά του κλάδου εάν λάβουμε υπόψη και συναφείς δραστηριότητες, όπως η παραγωγή τηλεοπτικών προγραμμάτων και διαφημιστικών σποτ. Υπολογίζοντας την αξία του συνόλου των δραστηριοτήτων του οπτικοακουστικού τομέα σε περίπου €320 εκατ. το 2013, η συνεισφορά του σε όρους ΑΕΠ εκτιμάται ότι ανέρχεται σε €686 εκατ., εκ των οποίων €108 εκατ. δημιουργούνται άμεσα στον κλάδο. Σε όρους

απασχόλησης, η συνολική επίδραση εκτιμάται ότι προσεγγίζει 12,1 χιλ., με την απασχόληση εντός του κλάδου να ανέρχεται σε 2,0 χιλ. άτομα.

Πίνακας 1: Συνοπτικά αποτελέσματα της επίδρασης στην οικονομία από το σύνολο της δραστηριότητας του οπτικοακουστικού κλάδου

Μέγεθος (€ εκατ.)	Άμεση	Έμμεση	Προκαλούμενη	Συνολική
Ακαθάριστη αξία παραγωγής	320	335	571	1,225
Προστιθέμενη αξία	97	152	338	587
ΑΕΠ	108	162	415	686
Εισόδημα από εργασία	56	48	87	191
Σύνολο φόροι	17	14	78	108
Εισφορές εργοδοτών	14	13	24	50
Φόροι και εισφορές	31	27	101	159
Εισαγωγές	0	25	49	75
Απασχόληση (άτομα)	2,040	3,222	6,836	12,099

Πηγή: Υπόδειγμα Εισροών-Εκροών IOBE

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει και η εκτίμηση για την επίδραση στην οικονομία από την πραγματοποίηση μεγάλων ξένων παραγωγών. Συγκεκριμένα, χωρίς να υπολογίζονται οι καταλυτικές επιδράσεις σε όρους προσέλκυσης τουριστών από το εξωτερικό, εκτιμάται ότι το ΑΕΠ της χώρας μπορεί να αυξηθεί κατά €39 εκατ. ως αποτέλεσμα δαπάνης ύψους €25 εκατ. για τα γυρίσματα μιας σχετικά μεγάλης, για τα Ευρωπαϊκά δεδομένα, ξένης παραγωγής στην Ελλάδα (Πίνακας 1). Σε όρους απασχόλησης, μία και μόνο μεγάλη ξένη παραγωγή μπορεί να συντηρήσει κατά τη διάρκεια των γυρισμάτων πάνω από 755 θέσεις εργασίας, εκ των οποίων 223 αφορούν τους κλάδους που συμμετέχουν άμεσα στην παραγωγή. Το γεγονός αυτό υποδεικνύει ότι αξιοποιώντας τα πλεονεκτήματα που διαθέτει η χώρα μπορεί να καθιερωθεί ως μία ανταγωνιστική επιλογή για τα γυρίσματα οπτικοακουστικών έργων, ενισχύοντας ταυτόχρονα τον εγχώριο κλάδο τόσο σε αναγκαίες υποδομές (π.χ. ανάπτυξη νέων τεχνολογιών) όσο και σε νέες εξειδικευμένες θέσεις εργασίας.

Πολύ σημαντική επίδραση μπορεί να έχει μια εμπορικά επιτυχημένη ξένη παραγωγή και σε όρους προσέλκυσης τουρισμού. Σύμφωνα με τη βιβλιογραφία, ταινίες όπως για παράδειγμα η Τροία, οι Χάρι Πότερ και Ο Άρχοντας των Δαχτυλιδιών οδήγησαν σε πάνω από 40% αύξηση των επισκεπτών στις περιοχές που έγιναν τα γυρίσματα. Για την Ελλάδα, σύμφωνα με τις οικονομετρικές μας εκτιμήσεις υπάρχουν ισχυρές ενδείξεις ότι ταινίες όπως «Το Μαντολίνο του Λοχαγού Κορέλι» και «Lara Croft: Tomb Raider» οδήγησαν σε στατιστικά σημαντική αύξηση του τουρισμού στην Κεφαλονιά και στις Κυκλάδες αντίστοιχα.

Ενδείξεις υπάρχουν για θετική επίδραση και της ταινίας «Mamma Mia» στην τουριστική κίνηση του νομού Μαγνησίας, οι οποίες όμως δεν είναι τόσο ισχυρές, ενδεχομένως επειδή η επίδραση ενδέχεται να επικεντρώνεται μόνο σε ένα μέρος του νομού και συγκεκριμένα στη Σκόπελο, όπου έγιναν και τα γυρίσματα.

4. Θεσμικά ζητήματα

Η σχέση μεταξύ της εγχώριας κινηματογραφίας και της προσέλκυσης ξένων κινηματογραφικών ταινιών είναι σε μεγάλο βαθμό αμφίδρομη. Το γεγονός αυτό σημαίνει ότι χώρες με οπτικοακουστικές υποδομές διαθέτουν ανταγωνιστικό πλεονέκτημα έναντι εκείνων που προβάλλουν το τοπίο ως κύριο παράγοντα για την προσέλκυση ξένων παραγωγών. Αντίστροφα, η πραγματοποίηση γυρισμάτων από ξένα συνεργεία ενισχύει την εγχώρια βιομηχανία κινηματογράφου, κυρίως μέσα από την ανάπτυξη υποδομών (κινηματογραφικά στούντιο που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν και σε επόμενες ταινίες), καθώς και με τη μεταφορά τεχνογνωσίας.

Στην περίπτωση της Ελλάδας, η κινηματογραφική παραγωγή τις τελευταίες δεκαετίες έχει να επιδείξει ταινίες που έτυχαν σημαντικής αποδοχής από το ελληνικό κοινό. Επίσης, διαθέτει εξειδικευμένο ανθρώπινο δυναμικό (ηθοποιοί, τεχνικοί, κ.α.) το οποίο μπορεί να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις ενός οπτικοακουστικού έργου. Αποτελεί επίσης χώρα με σπουδαίο πολιτισμό και πλούσιο φυσικό κάλλος τα οποία αποτελούν σημαντικά πλεονεκτήματα για την επιλογή της ως τόπο γυρισμάτων. Υστερεί όμως στην προσέλκυση ξένων εταιριών παραγωγής σε σύγκριση με άλλες χώρες της Ευρώπης. Ακόμη και κινηματογραφικές παραγωγές που βασίζονται στην αρχαία ελληνική μυθολογία πραγματοποιούν τα γυρίσματα τους σε γειτονικές χώρες (π.χ. η ταινία «Τροία» γυρίστηκε στη Μάλτα και στο Μαρόκο και η ταινία «Ηρακλής» στην Ουγγαρία). Η εξέλιξη αυτή υποδεικνύει την ανάγκη να αναζητηθούν τα αίτια της υστέρησης αυτής.

Από τη διεθνή εμπειρία προκύπτει ότι για την προσέλκυση ξένων εταιριών παραγωγής σημαντικός παράγοντας αποτελεί η ύπαρξη διευκολύνσεων. Αυτό ενισχύεται από τον ανταγωνισμό που έχει αναπτυχθεί τα τελευταία χρόνια μεταξύ των χωρών της ΕΕ μέσα από κίνητρα που προσφέρονται για την προσέλκυση ταινιών. Σε ορισμένες περιπτώσεις μάλιστα, ο ανταγωνισμός αυτός έχει επεκταθεί ανάμεσα και σε πόλεις της ίδιας χώρας, όπου καθεμία από αυτές διαθέτουν οργανωμένα γραφεία προσέλκυσης παραγωγών (π.χ. Ισπανία).

Στην Ελλάδα οι σημαντικότερες αδυναμίες με βάση το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο, αφορούν σε μεγάλο βαθμό γραφειοκρατικά εμπόδια για την πρόσβαση σε ειδικού ενδιαφέροντος περιοχές (π.χ. προηγούμενη έγκριση από κρατικές υπηρεσίες). Αναφορικά με την αδειοδότηση για την πραγματοποίηση γυρισμάτων στην ελληνική επικράτεια, καταγράφεται πολυπλοκότητα διαδικασιών, κυρίως λόγω της εμπλοκής και αλληλεπίδρασης αρμόδιων φορέων. Έτσι, σε αρκετές περιπτώσεις η διαδικασία έκδοσης αδειών για γυρίσματα σε εξωτερικούς χώρους αποτελεί ανασταλτικό παράγοντα, καθώς ο ενδιαφερόμενος κινηματογραφιστής καλείται να λάβει άδεια από περισσότερες από μια αρχές (π.χ. Δήμος, Περιφέρεια, Εφορείες Αρχαιοτήτων, Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο κ.α).

Επιπλέον, στον τομέα της προσέλκυσης η χώρα υπολείπεται λόγω και της έλλειψης οικονομικών κινήτρων. Είναι χαρακτηριστικό ότι σε άλλα κράτη μέλη της ΕΕ προβλέπεται επιστροφή μέρους του ποσού που δαπανήθηκε από μια ξένη εταιρία παραγωγής της τάξης τους 15-30%. Η πολιτική της επιδότησης μιας οπτικοακουστικής παραγωγής θεωρείται ως αντισταθμιστικό όφελος, καθώς επιστρέφεται με αυτό τον τρόπο μέρος των χρημάτων που δαπανώνται σε μια χώρα στη διάρκεια των γυρισμάτων.

5. Προτάσεις πολιτικής

Η παροχή ποιοτικών υπηρεσιών από την πλευρά του κράτους σε συνδυασμό με την απλοποίηση των διαδικασιών έκδοσης των απαιτούμενων αδειών για τη διεξαγωγή γυρισμάτων θα πρέπει να αποτελεί προτεραιότητα στην προσπάθεια προσέλκυσης ξένων κινηματογραφικών παραγωγών. Ο ρόλος του γραφείου εξυπηρέτησης (Film Commission) είναι σημαντικός για τη διευκόλυνση ξένων παραγωγών. Από τη συγκριτική ανάλυση όμως, προκύπτει ότι ο σχετικός ιστότοπος του ελληνικού γραφείου υστερεί σε πληροφοριακό επίπεδο, έναντι αντίστοιχων γραφείων σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες, ενώ δεν είναι σαφές αν το συγκεκριμένο γραφείο βρίσκεται σε πλήρη λειτουργία. Επίσης σύμφωνα με τα άρθρα 18 και 30 του νόμου Ν.3905/2010 προβλέπεται η ίδρυση Διεύθυνσης Προώθησης (Hellas Film), όπως και Διεύθυνση Διεθνών Οπτικοακουστικών Παραγωγών (Thessaloniki Film Commission). Παρά το γεγονός ότι έχουν περάσει σχεδόν τέσσερα χρόνια από την ψήφιση του συγκεκριμένου νομοσχεδίου, τα παραπάνω γραφεία δεν φαίνεται να λειτουργούν.

Η λειτουργία επομένως συντονιστικών γραφείων αυτού του είδους είναι απαραίτητη. Για την καλύτερη εξυπηρέτηση των ενδιαφερόμενων, το συντονιστικό γραφείο θα μπορούσε να παρέχει με λεπτομέρεια πληροφορίες και διευκολύνσεις για όλα τα θέματα που αφορούν

τους συντελεστές που επιθυμούν να πραγματοποιήσουν γυρίσματα στη Ελλάδα. Απαραίτητη επίσης, θεωρείται η ύπαρξη αρχείου (π.χ. φωτογραφικό υλικό, ειδικές μελέτες / εκδόσεις, στατιστικά) και πληροφοριών για την καλύτερη δυνατή ενημέρωση των ξένων κινηματογραφιστών (για παράδειγμα ειδικοί χάρτες που καταγράφουν δημόσιους εσωτερικούς και εξωτερικούς χώρους προς διάθεση για γυρίσματα με ζώνες πρόσβασης, οι οποίες θα προσδιορίζονται από μια δημόσια ή δημοτική αρχή).

Στα πρότυπα του εξωτερικού, θα μπορούσε το ελληνικό γραφείο να εκδίδει άδεια λήψης σκηνών, εφ' όσον ο ενδιαφερόμενος έχει καταβάλει σχετικό παράβολο προς την αρμόδια αρχή και η οποία με τη σειρά της δεν έχει εκδώσει γραπτή αιτιολογημένη άρνηση. Επίσης, η έκδοση ενιαίου κοστολογίου για τις παρεχόμενες υπηρεσίες του κράτους θα διευκόλυνε τον προσδιορισμό του κόστους παραγωγής για τα γυρίσματα που θα πραγματοποιηθούν στη χώρα μας, μειώνοντας την αβεβαιότητα που αντιμετωπίζει μια κινηματογραφική παραγωγή. Στην κατεύθυνση αυτή η ύπαρξη μίας τυποποιημένης ηλεκτρονικής φόρμας για την υποβολή των απαραίτητων στοιχείων από τους παραγωγούς θα επιτάχυνε τις απαραίτητες διαδικασίες.

Στην προσέλκυση ξένων κινηματογραφικών ταινιών θα μπορούσε επίσης να συμβάλει η ισχυροποίηση του Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης. Αν και η οικονομική ύφεση δεν έχει αφήσει το θεσμό ανεπηρέαστο, θα πρέπει να αναζητηθούν τα μέσα εκείνα που θα βοηθήσουν στην αναδιοργάνωση του φεστιβάλ, προκειμένου να αποτελέσει πόλο για την προώθηση της Ελλάδας και να την καταστήσει φιλικό προορισμό (film friendly) για την πραγματοποίηση κινηματογραφικών γυρισμάτων.

Εκτός όμως από τις γραφειοκρατικού τύπου διευκολύνσεις, θα πρέπει να εξεταστεί και η δυνατότητα ενίσχυσης των οικονομικών κινήτρων. Στην κατεύθυνση αυτή θα μπορούσε να εξεταστεί το ενδεχόμενο παρεμβάσεων, όπως η απαλλαγή ή η άμεση επιστροφή ΦΠΑ σε έξοδα που γίνονται στην Ελλάδα από διεθνείς παραγωγές. Θα μπορούσε επίσης να εξεταστεί η δυνατότητα επιδότησης σε συγκεκριμένα είδη ταινιών που προβάλλουν την Ελλάδα και τον ελληνικό πολιτισμό. Η επιδότηση θα μπορούσε να αφορά για παράδειγμα και τις εργοδοτικές εισφορές των εργαζομένων κατά τη διάρκεια γυρισμάτων, προσφέροντας κίνητρα για την αξιοποίηση εγχώριων πόρων.

Εν κατακλείδι, ο κινηματογράφος αναγνωρίζεται ως μια από τις πιο δυναμικές μορφές έκφρασης του σύγχρονου πολιτισμού, με σημαντικό ρόλο στην πνευματική ανάπτυξη και την ψυχαγωγία. Ταυτόχρονα, όμως, αποτελεί σημαντική οικονομική δραστηριότητα σε

αρκετές χώρες του κόσμου, στηρίζοντας πολλές θέσεις εργασίας. Επιπλέον, λειτουργεί ως όχημα προβολής της εικόνας μιας χώρας ή περιοχής, προωθώντας τα πλεονεκτήματά της διεθνώς.

Αξιοποιώντας την πλούσια πολιτιστική κληρονομιά, το αναμφισβήτητο φυσικό κάλλος της Ελλάδας, αλλά και το ανθρώπινο δυναμικό της, η εγχώρια βιομηχανία κινηματογράφου θα μπορούσε να επωφεληθεί από την προσέλκυση ξένων παραγωγών. Με τον τρόπο αυτό θα μπορούσε η Ελλάδα να τοποθετηθεί στο διεθνή χάρτη παραγωγής, δίνοντας επίσης την δυνατότητα στη χώρα να βελτιώσει την εικόνα της χώρας στο εξωτερικό. Η ελληνική πολιτεία, επομένως, θα πρέπει να εξετάσει με προσοχή την άρση των εμποδίων που θέτουν περιορισμούς στην περαιτέρω ανάπτυξή του κλάδου, προκειμένου να συνεισφέρει στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό σε οικονομικό και κοινωνικό επίπεδο.